Nyay Vaisheshik

Nyay Vaisheshik

Question Booklet No.

13P/266/6

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No. | | | | | | | | | |

Roll No. (Write the digits in words) ....

Serial No. of Answer Sheet ....

Day and Date .... **(Signature of Invigilator)**

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only ***blue/black ball-point pen*** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall ***except the Admit Card without its envelope.***
3. ***A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.***
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space prvided above.
5. ***On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.***
6. ***No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Queston Booklet.***
7. ***Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfairmeans.***
8. ***Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.***
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR** ***Answer Sheet*** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24 *[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]*

SEAL

13P/266/6

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours | ***Full Marks : 450***

समय : 2 घण्टे | ***पूर्णाङ्क : 450***

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. ***One mark will be deducted for each incorrect answer.*** **Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंकों का है। ***प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा।*** प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक ***शून्य*** होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. न्यायदर्शनप्रवर्तकः कः?

(1) गोतमः (2) कणादः (3) पाणिनिः (4) अन्नम्भट्टः

02. वैशेषिकदर्शने कति पदार्थाः अङ्गीकृताः?

(1) सप्त (2) अष्ट (3) दश (4) षट्

03. द्रव्याणि कति?

(1) सप्त (2) दश (3) नव (4) त्रीणि

04. न्यायदर्शनभाष्यं केन विरचितम्?

(1) प्रशस्तपादेन (2) वात्स्यायनेन (3) अन्नम्भट्टेन (4) रघुनाथशिरोमणिना

05. तर्कसङ्ग्रहे कति पदार्थाः निरूपिताः?

(1) सप्त (2) अष्ट (3) दश (4) द्वादश

06. न्यायदर्शने गोतमेन कति पदार्थाः निरूपिताः?

(1) दश (2) द्वादश (3) पञ्चदश (4) षोडश

07. तर्कभाषाग्रन्थः केन प्रणीतः?

(1) उदयनेन (2) केशवमिश्रेण (3) पक्षधरमिश्रेण (4) अन्नम्भट्टेन

08. गन्धवत्त्वं कुत्र वर्तते?

(1) जले (2) तेजसि (3) पृथिव्याम् (4) वायौ

09. गुणाः कति?

(1) दश (2) विंशतिः (3) त्रयोदश (4) चतुर्विंशतिः

10. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः कुत्र कारणम्?

(1) प्रत्यक्षे (2) अनुमितौ (3) उपमितौ (4) शाब्दे

11. आकाशे वर्तमानः गुणः कः?

(1) गन्धः (2) शब्दः (3) रूपम् (4) स्पर्शः

12. अभाव: कतिविध:?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

13. तैजसमिन्द्रियं किम्?

(1) घ्राणम् (2) चक्षु: (3) श्रोत्रम् (4) रसनम्

14. सुखाद्युपलब्धिसाधनमिन्द्रियं किम्?

(1) आत्मा (2) चक्षु: (3) शरीरं (4) मन:

15. आत्मा कतिविध:?

(1) द्विविध: (2) त्रिविध: (3) चतुर्विध: (4) पञ्चविध:

16. द्रवत्वं कतिविधम्?

(1) चतुर्विधं (2) त्रिविधं (3) द्विविधं (4) एकविधं

17. मन: किं द्रव्यम्?

(1) भूतं (2) विभु: (3) मूर्तम् (4) भूतं, मूर्तञ्च

18. तर्कसङ्ग्रहदीपिका केन विरचिता?

(1) केशवमिश्रेण (2) अन्नम्भट्टेन (3) विश्वनाथेन (4) गदाधरेण

19. न्यायसिद्धान्तमुक्तावल्या: रचयिता क:?

(1) अन्नम्भट्ट: (2) वात्स्यायन: (3) उद्योतकर: (4) विश्वनाथ:

20. घटरूपं प्रति घट: कीदृशं कारणम्?

(1) समवायिकारणम् (2) असमवायिकारणम् (3) निमित्तकारणम् (4) त्रितयमपि

21. तम: किंरूपम्?

(1) द्रव्यम् (2) गुण: (3) अभाव: (4) जाति:

22. अवयवावयविनो: सम्बन्ध: क:?

(1) स्वरूपम् (2) समवाय: (3) संयोग: (4) स्वरूपम्

23. वैशेषिकदर्शनभाष्यकर्ता क:?

(1) गौतम: (2) कणाद: (3) पतञ्जलि: (4) प्रशस्तपाद:

24. तत्त्वचिन्तामणिग्रन्थ: केन विरचित:?

(1) गौतम: (2) उदयन: (3) गङ्गेशोपाध्याय: (4) जगदीश:

25. अनुष्णाशीतस्पर्श: कुत्रास्ति?

(1) जले (2) तेजसि (3) वायौ (4) आकाशे

26. उत्क्षेपणं किंरूपम्?

(1) कर्म (2) गुण: (3) द्रव्यम् (4) जाति:

27. गुरुत्वं किंरूपम्?

(1) गुण: (2) कर्म (3) द्रव्यम् (4) सम्बन्ध:

28. ईश्वरसाधकं प्रमाणं किम्?

(1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

29. लौकिकसन्निकर्षा: कति?

(1) सप्त (2) अष्ट (3) नव (4) षट्

30. अलौकिकसन्निकर्षेषु क: अन्तर्भवति?

(1) संयोग: (2) समवाय: (3) ज्ञानलक्षणा (4) समवेतसमवाय:

31. यतोऽभ्युदयनिश्श्रेयससिद्धि: स: क:?

(1) धर्म: (2) न्याय: (3) अर्थ: (4) मोक्ष:

32. न्यायमते प्रमाणानि कति?

(1) एकं (2) द्वे (3) त्रीणि (4) चत्वारि

33. वैशेषिकदर्शनस्य प्रवर्तक: क:?

(1) गोतम: (2) कणाद: (3) वाचस्पतिमिश्र: (4) उदयन:

34. वैशेषिकदर्शने उपस्कारग्रन्थ: केन विरचित:?

(1) उदयन: (2) शङ्करमिश्र: (3) रघुनाथ: (4) कणाद:

35. मन: किंरूपम्?

(1) सुखं (2) शरीरं (3) परमाणु: (4) दु:खं

36. गङ्गेशोपाध्यायैः विरचितो ग्रन्थः कः?

(1) तत्त्वचिन्तामणिः (2) सिद्धान्तमुक्तावलिः (3) न्यायमञ्जरी (4) न्यायकुसुमाञ्जलिः

37. पाकजगुणाः कुत्र वर्तन्ते?

(1) जले (2) पृथिव्यां (3) तेजसि (4) वायौ

38. अभिहितान्वयवादिनः के?

(1) नैयायिकाः (2) प्राभाकराः (3) भाट्टाः (4) वेदान्तिनः

39. पिठरपाकवादिनः के?

(1) नैयायिकाः (2) वैशेषिकाः (3) सांख्याः (4) मीमांसकाः

40. क्षणिकविज्ञानवादिनः के?

(1) नैयायिकाः (2) मीमांसकाः (3) बौद्धाः (4) जैनाः

41. "भूतले घटोऽस्ति" इत्यत्र अधिकरणं किम्?

(1) भूतलम् (2) घटः (3) उभयम् (4) नोभयम्

42. ग्रन्थादौ क्रियमाणस्य मङ्गलस्य फलं किम्?

(1) दुःखनिवृत्तिः (2) ग्रन्थपरिसमाप्तिः (3) अपूर्वोत्पत्तिः (4) धर्मः

43. पटाभावस्य प्रतियोगी कः?

(1) पटः (2) पटाभावः (3) उभयम् (4) नोभयम्

44. घटोत्पत्तौ कुलालः किं कारणम्?

(1) समवायिकारणम् (2) असमवायिकारणम् (3) निमित्तकारणम् (4) अन्यथासिद्धः

45. उदयनाचार्यैः कः ग्रन्थः विरचितः?

(1) न्यायमञ्जरी
(2) न्यायकुसुमाञ्जलिः
(3) न्यायवार्त्तिकम्
(4) न्यायसिद्धान्तमुक्तावलिः

46. रूपं कतिविधम्?

(1) पञ्चविधम् (2) षड्विधम् (3) सप्तविधम् (4) अष्टविधम्

47. द्रव्यनिष्ठरूपप्रत्यक्षे कः सन्निकर्षः?

(1) संयोगः (2) संयुक्तसमवायः (3) संयुक्तसमवेतसमवायः (4) समवायः

48. भूतद्रव्याणि कति?

(1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) अष्ट

49. विभुद्रव्याणि कति?

(1) द्वे (2) त्रीणि (3) चत्वारि (4) पञ्च

50. शब्दप्रत्यक्षे कः सन्निकर्षः?

(1) संयोगः
(2) समवायः
(3) संयुक्तसमवायः
(4) संयुक्तसमवेतसमवायः

51. स्नेहगुणः कुत्र वर्तते?

(1) पृथिव्यां (2) जले (3) तेजसि (4) वायौ

52. स्पर्शः कतिविधः?

(1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

53. कैः अवयवातिरिक्तः अवयवी नाङ्गीक्रियते?

(1) नैयायिकैः (2) वैयाकरणैः (3) वैशेषिकैः (4) बौद्धैः

54. सुवर्णं कीदृशम्?

(1) पार्थिवम् (2) तैजसम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

55. धूमत्वेन निखिलधूमविषयकं ज्ञानं केन सन्निकर्षेण जायते?

(1) सामान्यलक्षणाप्रत्यासत्त्या (2) समवायेन

(3) ज्ञानलक्षणाप्रत्यासत्त्या (4) संयोगेन

56. अलौकिकसन्निकर्षः कतिविधः?

(1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) पञ्चविधः

57. पर्वतो वह्निमान् धूमादित्यत्र हेतुः कः?

(1) पर्वतः (2) वह्निः (3) धूमः (4) न कोऽपि

58. साध्यसंशयो नाम कः?

(1) पक्षः (2) पक्षता (3) हेतुः (4) साध्यम्

59. हेत्वाभासा: कति?

(1) द्वौ (2) त्रय: (3) चत्वार: (4) पञ्च

60. सव्यभिचार: कतिविध:?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

61. पर्वतो धूमवान् वह्ने: इत्यत्र हेत्वाभास: क:?

(1) साधारण: (b) असाधारण: (3) अनुपसंहारी (4) न कोऽपि

62. अनैकान्तिक इत्यनेन को हेत्वाभास: उच्चयते?

(1) सव्यभिचार: (2) असिद्ध: (3) विरुद्ध: (4) सत्यप्रतिपक्ष:

63. स्वरूपासिद्धिर्नाम का?

(1) पक्षे साध्याभाव: (2) पक्षे हेत्वभाव: (3) उभयम् (4) नोभयम्

64. बाधस्योदाहरणं किम्?

(1) पर्वतो वह्निमान् धूमात् (2) ह्रदो वह्निमान् धूमात्

(3) उभयमपि (4) नोभयम्

65. अनुपसंहारी कुत्रान्तर्भवति?

(1) सव्यभिचारे (2) विरुद्धे (3) सत्प्रतिपक्षे (4) असिद्धे

66. स्वानुमितिहेतुरनुमानं किम्?

(1) स्वार्थानुमानम् (2) परार्थानुमानम् (3) उभयमपि (4) नोभयम्

67. बाधो नाम –

(1) दृष्टान्ते साध्याभावः (2) दृष्टान्ते हेत्वभावः

(3) पक्षे साध्याभावः (4) पक्षे हेत्वभावः

68. स्वरूपासिद्धिर्नाम –

(1) पक्षे साध्याभावः (2) दृष्टान्ते साध्याभावः

(3) दृष्टान्ते हेत्वभावः (4) पक्षे हेत्वभावः

69. परार्थानुमाने कति अवयवाः प्रयुज्यन्ते?

(1) द्वौ (2) त्रयः (3) चत्वारः (4) पञ्च

70. प्रतिज्ञा नाम –

(1) साध्यनिर्देशः (2) हेतुनिर्देशः (3) पक्षनिर्देशः (4) दृष्टान्तनिर्देशः

71. विशेषगुणः कः?

(1) परिमाणम् (2) संख्या (3) रूपम् (4) पृथक्त्वम्

72. पर्वतो वह्निमान् धूमात् इत्यत्र हेतुतावच्छेदकं किम्?

(1) धूमः (2) धूमत्वम् (3) वह्निः (4) वह्नित्वं

73. घटं प्रति समवायिकारणं किम्?

(1) कपालम् (2) कपालत्वम् (3) कपालद्वयसंयोगः (4) दण्डः

74. पटं प्रति असमवायिकारणं किम्?

(1) तन्तुः (2) तन्तुसंयोगः (3) तुरी (4) वेमा

75. अभावः अधिकरणस्वरूप इति के वदन्ति?

(1) सांख्याः (2) नैयायिकाः (3) वैशेषिकाः (4) प्राभाकराः

76. जातिः कुत्र वर्तते?

(1) द्रव्यमात्रे (2) गुणामात्रे (3) कर्ममात्रे (4) द्रव्यगुणकर्मसु

77. गगनारविन्दं सुरभि इत्यत्र कः हेत्वाभासः?

(1) आश्रयासिद्धिः (2) स्वरूपासिद्धिः (3) बाधः (4) साधारण्यम्

78. पर्वतो वह्निमान् धूमात् इत्यत्र साध्यतावच्छेदक सम्बन्धः कः?

(1) संयोगः (2) स्वरूपम् (3) समवायः (4) तादात्म्यम्

79. पर्वतो वह्निमान् धूमात् इत्यत्र पक्षतावच्छेदकं किम्?

(1) पर्वतः (2) पर्वत्वं (3) वह्निः (4) वह्नित्वम्

80. असिद्धिः कतिविधा?

(1) एकविधा (2) द्विविधा (3) त्रिविधा (4) चतुर्विधा

81. सर्वमनित्यं प्रमेयत्वात् इत्यत्र हेत्वाभासः कः?

(1) साधारणः (2) असाधारणः (3) अनुपसंहारी (4) विरुद्धः

82. जाते: जातिमत्त्वे बाधकं किम्?

(1) व्यक्त्यभेद: (2) तुलयत्वं (3) सङ्कर: (4) अनवस्थिति:

83. केवलान्वयिसाध्यकस्थलं किम्?

(1) इदं वाच्यं ज्ञेयत्वात् (2) पर्वतो वह्निमान् धूमात्

(3) वृक्ष: कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वात् (4) ह्रदो वह्निमान् धूमात्

84. पञ्चावयवघटितं वाक्यं किमुच्यते?

(1) प्रतिज्ञा (2) न्याय: (3) उपनय: (4) दृष्टान्त:

85. न्यायवार्तिकं केन विरचितम्?

(1) भासर्वज्ञेन (2) जयन्तभट्टेन (3) उद्योतकरेण (4) उदयनेन

86. नव्यन्यायप्रवर्तक: क:?

(1) गौतम: (2) उद्योतकर: (3) उदयन: (4) गङ्गेशोपाध्याय:

87. न्यायमञ्जरीकार: क:?

(1) जयन्तभट्ट: (2) उद्योतकर: (3) वात्स्यायन: (4) भासर्वज्ञ:

88. न्यायदर्शने कति अध्याया: सन्ति?

(1) त्रय: (2) चत्वार: (3) पञ्च (4) षट्

89. न्यायबोधिनीकार: क:?

(1) अन्नम्भट्ट: (2) गोवर्धनमिश्र: (3) पक्षधरमिश्र: (4) उदयन:

90. काञ्चनमयपर्वतो वह्निमान् इत्यत्र दोष: क:?

(1) पक्षाप्रसिद्धि: (2) साध्याप्रसिद्धि: (3) हत्वप्रसिद्धि: (4) बाध:

91. सामान्यं कतिविधिम्?

(1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) चतुर्विधम्

92. पर्वतो वह्निमान् धूमादित्यत्र सपक्ष: क:?

(1) पर्वत: (2) महानसम् (3) ह्रद: (4) वह्नि:

93. केन इन्द्रियेण गन्धाभाव: गृह्यते?

(1) चक्षुषा (2) रसनेन (3) श्रोत्रेण (4) घ्राणेन

94. घटाभावप्रतियोगी क:?

(1) घट: (2) घटाभाव: (3) उभयम् (4) नोभयम्

95. शब्दस्य समवायिकारणं किम्?

(1) श्रोत्रम् (2) भेरीदण्डसंयोग: (3) मृदङ्ग: (4) शब्द:

96. पर्वत: काञ्चनमयवह्निमान् धूमादित्यत्र दोष: क:?

(1) पक्षाप्रसिद्धि: (2) साध्याप्रसिद्धि: (3) स्वरूपासिद्धि: (4) बाध:

97. पर्वतो वह्निमान् धूमादित्यत्र हेतु: कीदृश:?

(1) केवलान्वयी (2) केवलव्यतिरेकी (3) अन्वयव्यतिरेकी (4) हेत्वाभास:

98. प्रामाण्यं परतो ग्राह्यमिति के वदन्ति?

(1) भाट्टा: (2) वैयाकरणा: (3) नैयायिका: (4) प्राभाकरा:

99. विभागात् किं जायते?

(1) संयोग: (2) विभाग: (3) पूर्वदेशसंयोग: (4) पूर्वदेशसंयोगनाश:

100. शब्दो गुण: चाक्षुषत्वात् इत्यत्र हेतु: कीदृश:?

(1) साधारण: (2) स्वरूपासिद्ध: (3) विरुद्ध: (4) सत्प्रतिपक्ष:

101. बाधकालीनेच्छाजन्यं ज्ञानं किं भवति?

(1) आहार्यम् (2) प्रमा (3) उभयम् (4) संशय:

102. सोपाधिको हेतु: क:?

(1) आश्रयासिद्ध: (2) स्वरूपासिद्ध: (3) व्याप्यत्वासिद्ध: (4) बाधित:

103. प्रथमान्तार्थमुख्यविशेष्यक: शाब्दबोध: कैरङ्गीक्रियते?

(1) भाट्टै: (2) वैयाकरणै: (3) प्राभाकरै: (4) नैयायिकै:

104. व्यापारमुख्यविशेष्यकशाब्दबोध: कैरङ्गीक्रियते?

(1) भाट्टै: (2) वैयाकरणै: (3) नैयायिकै: (4) प्राभाकरै:

105. ईश्वरेच्छा शक्तिरिति केषां मतम्?

(1) नैयायिकानाम् (2) मीमांसकानाम् (3) वेदान्तिनाम् (4) सांख्यानाम्

106. अनुभव: कतिविध:?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

107. "भूतले घटोऽस्तीति" प्रतीतौ घटभूतलयो: क: सम्बन्ध:?

(1) समवाय: (2) स्वरूपम् (3) संयोग: (4) न किमपि

108. अन्यथाख्याति: कैरङ्गीक्रियते?

(1) भाट्टै: (2) प्राभाकरै: (3) नैयायिकै: (4) वैयाकरणै:

109. व्यधिकरणधर्मावच्छिन्न प्रतियोगिताकाभावस्योदाहरणं किम्?

(1) पर्वतो वह्निमान् (2) ह्रदो वह्निमान् (3) घटो नास्ति (4) घटत्वेन पटो नास्ति

110. पर्वतो वह्निमान् धूमादित्यत्र विपक्ष: क:?

(1) ह्रद: (2) महानसम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

111. संयोगनाशको गुण: क:?

(1) संयोग: (2) विभाग: (3) उभयम् (4) नोभयम्

112. पार्थिवमिन्द्रियं किम्?

(1) चक्षु: (2) श्रोत्रम् (3) घ्राणम् (4) रसनम्

113. तैजसं शरीरं कुत्र वर्तते?

(1) वायुलोके (2) वरुणलोके (3) मर्त्यलोके (4) आदित्यलोके

114. परमात्मा कतिविध:?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

115. मन: कतिविधम्?

(1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) अनन्तम्

116. अभास्वरशुक्लं कुत्र वर्तते?

(1) जले (2) तेजसि (3) पृथिव्यां (4) वायौ

117. परिमाणं कतिविधिम्?

(1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4) चतुर्विधम्

118. परामर्शजन्यं ज्ञानं किं भवति?

(1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमिति: (3) उपमिति: (4) शाब्दम्

119. लिङ्गं कतिविधम्?

(1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4 चतुर्विधम्

120. सर्वसपक्षविपक्षव्यावृत्तो हेतु: क:?

(1) साधारण: (2) असाधारण: (3) अनुपसंहारी (4) असिद्ध:

121. शब्द: कतिविध:?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

122. "तस्मात्तथा" इति कः अवयवः?

(1) प्रतिज्ञा (2) हेतुः (3) उदाहरणम् (4) निगमनम्

123. उपमितौ करणं किम्?

(1) सादृश्यज्ञानम् (2) पदज्ञानम् (3) पदार्थज्ञानम् (4) व्याप्तिज्ञानम्

124. वाक्यं कीदृशम्?

(1) पदसमूहः (2) पदार्थसमूहः (3) उभयम् (4) नोभयम्

125. केवलान्वयिहेतोः उदाहरणं किम्?

(1) पर्वतो वह्निमान् धूमात् (2) पर्वतो धूमवान् वह्नेः

(3) घटोऽभिधेयः प्रमेयत्वात् (4) ह्रदो वह्निमान् धूमात्

126. प्रागभावप्रतियोगि किम्?

(1) कार्यम् (2) कारणम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

127. अयथार्थानुभवः कतिविधः?

(1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

128. अर्थापत्तिः प्रमाणान्तरमिति के वदन्ति?

(1) नैयायिकाः (2) मीमांसकाः (3) वैयाकरणाः (4) सांख्याः

129. वाक्यार्थज्ञाने हेतुः कतिविधः?

(1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

130. इतरान्विते शक्तिरिति के वदन्ति?

(1) भाट्टाः (2) प्राभाकराः (3) नैयायिकाः (4) वैयाकरणाः

131. लक्षणा कतिविधा?

(1) एकविधा (2) द्विविधा (3) त्रिविधा (4) चतुर्विधा

132. शक्तिः पदार्थान्तरमिति के वदन्ति?

(1) नैयायिकाः (2) मीमांसकाः (3) बौद्धाः (4) सांख्याः

133. संस्कारः कतिविधः?

(1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

134. भावना कुत्र वर्तते?

(1) शरीरे (2) आत्मनि (3) उभयत्र (4) नोभयत्र

135. अयुतसिद्धवृत्तिः सम्बन्धः कः?

(1) संयोगः (2) समवायः (3) कालिकः (4) स्वरूपम्

136. अनादिः सान्तः अभावः कः?

(1) प्रागभावः (2) प्रध्वंसः (3) अन्योन्याभावः (4) अत्यन्ताभावः

137. तादात्म्यसम्बन्धावच्छिन्न प्रतियोगिताकोऽभावः कः?

(1) अत्यन्ताभावः (2) अन्योन्याभावः (3) प्रागभावः (4) प्रध्वंसः

138. गवेतरासमवेतत्वे सति निखिलगोसमवेतं किम्?

(1) गोत्वम् (2) गौ: (3) गवेतरत् (4) गोत्वत्वम्

139. जातिशक्तिवादिन: के?

(1) नैयायिका: (2) मीमांसका: (3) वैशेषिका: (4) वैयाकरणा:

140. पिकादिपदानां कोकिले शक्तिग्रह: कथं जायते?

(1) व्याकरणात् (2) कोशात् (3) आप्तवाक्यात् (4) उपमानात्

141. आख्यातस्य कर्तरि शक्ति: वैरुच्यते?

(1) वैयाकरणै: (2) नैयायिकै: (3) वैशेषिकै: (4) सांख्यै:

142. तत्पुरुषे लक्षणा कुत्र स्वींक्रियते?

(1) पूर्वपदे (2) उत्तरपदे (3) उभयत्र (4) नोभयत्र

143. द्विरेफपदात् भ्रमरबोध: कथं जायते?

(1) शक्त्या (2) जहल्लक्षणया (3) अजहल्लक्षणया (4) लक्षितलक्षणया

144. यत्रावयवार्थ एव बुध्यते तत् पदं किम्?

(1) यौगिकम् (2) रूढम् (3) योगरूढम् (4) यौगिकरूढम्

145. समासे शक्तिर्नास्तीत्यत्र हेतु: क:?

(1) पदशक्त्यैव निर्वाहात्

(2) वाक्यशक्त्यैव निर्वाहात्

(3) उभयस्मात्

(4) नोभयस्मात्

146. स्फोटवादः कैरङ्गीकृतः?

(1) वैयाकरणैः (2) नैयायिकैः (3) वैशेषिकैः (4) मीमांसकैः

147. संख्या कुत्र वर्तते?

(1) केवलमूर्तेषु (2) केवलामूर्तेषु (3) मूर्तेषु अमूर्तेषु च (4) न कुत्रापि

148. सुखादीनां साक्षात्कारे कारणं किम्?

(1) चक्षुः (2) त्वक् (3) घ्राणम् (4) मनः

149. जलपरमाणौ रूपं कीदृशम्?

(1) नित्यम् (2) पाकजम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

150. पृथिवीपरमाणौ रूपं कीदृशम्?

(1) नित्यम् (2) पाकजम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में ***लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त,*** लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. ***उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।***
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ***उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।***
6. ***ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।***
7. ***उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।***
8. ***प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।***
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ***ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।***
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ***ओ एम आर उत्तर-पत्र*** परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।

SEAL